

Energisystem
Marie Lindh, 08-677 25 08
marie.lindh@energiforetagen.se

Remiss om Energidelning och andra nyheter till följd av ändringar i EU:s elmarknadslagstiftning

Energiföretagen Sverige (Energiföretagen) samlar och ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Vårt mål är att utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla. Energiföretagen representerar således ett brett spektrum av verksamheter. Energiföretagen tackar för möjligheten att lämna synpunkter.

Sammanfattning

- Energiföretagen anser att energidelning kan vara positivt för att skapa mer kundengagemang hos slutkunder på elmarknaden. För att införandet ska ge bästa samhällsekonomiska nytta kan emellertid inte bara möjligheten till energidelning beaktas, det nya regelverket behöver ett helhetsperspektiv. Inte minst kan fel incitament för energidelning riskera att styra mot ett dubblerat system som konkurrerar ut befintlig infrastruktur, som exempelvis fjärrvärme och dess möjligheter att göra miljömässig och samhällsekonomisk nytta.
- Komplexiteten på marknaden är omfattande och Ei:s konsekvensutredning saknar en rad viktiga och betydande aspekter samt har kraftigt underskattat viktiga parametrar. Följaktligen är den ofullständig och ger inte rätt underlag för flera av Ei:s förslag. Energiföretagen efterlyser en bredare och djupare konsekvensanalys innan införandet av energidelning.
- Ett främjande av energidelning, framför andra sätt att införskaffa el för slutkund, kan minska likviditeten på handelsplatserna med sämre prisbild som följd. Förutom påverkan på handeln mot slutkund riskerar en minskad pristransparens att påverka investeringsviljan för ny elproduktion. Regering och myndigheter behöver beakta dessa marknadsrisker i formandet av det nya regelverket.
- Utöver en effektiv marknad behöver andra risker belysas såsom kundskyddsansvar, risker för balansansvariga samt ökade kostnader för administration och IT-utveckling. Vidare behöver mer konkreta funktioner som effekterna av moms och ursprungsgarantier utredas för att kunna förstå helheten.
- Konsekvenserna av flera av Ei:s förslag är kraftigt underskattade och betydelsen för aktörer på marknaden såväl som för elanvändare, kan bli omfattande. Energiföretagen anser att det är nödvändigt att elmarknadens aktörer ges tillräckligt med tid för implementering. I annat fall riskerar det att bli kostsamt och det är kostnader som i slutändan kommer att belasta kundkollektivet.

- Energiföretagen delar Ei:s bedömning av elmarknadsdirektivet, att skatter och nätavgifter inte ska påverkas av energidelning. De ska reflektera verkliga flöden och nyttjande av infrastrukturen/el nätet och den kostnaden ska delas av alla som nyttjar elnätet. Av samma anledning delar Energiföretagen Ei:s bedömning att ordinarie avräkningsprocess ska upprätthållas även för delad el.
- Vidare delar Energiföretagen Ei:s bild av att energidelning inte ska belasta de kunder som inte kan, vill eller inte har förutsättningar för att aktivt delta i energidelning. En grundläggande princip bör vara att alla kunder, och aktörer, på marknaden ska stå för sin del av kostnaderna.
- Energiföretagen tillstyrker Ei:s förslag om att inte inkludera industrin i möjligheten till energidelning. Om det trots allt övervägs bör en utförlig konsekvensanalys göras. Energiföretagen noterar emellertid att det finns en rad oklarheter kring det praktiska genomförandet av den föreslagna avgränsningen.
- Energiföretagen anser att en implementering av energidelning bör införas stegvis för att undvika onödigt höga kostnader för kraftsystemet som helhet och för de enskilda aktörerna. Komplexiteten ökar exponentiellt med antalet inblandade kunder och aktörer.
- Energiföretagen efterlyser det beslut som Ei bör ha tagit om att Svenska kraftnät inte skulle utfärda långsiktiga överföringsrättigheter (eller att säkerställa att andra långsiktiga risksäkringsprodukter för överföring mellan elområden görs tillgängliga som ett stöd till elgrossistmarknadernas funktion) mellan de svenska elområdena.
- Energiföretagen vill uppmana regeringen att ge Svenska kraftnät ett explicit uppdrag om att i större utsträckning utnyttja upplupna flaskhalsintäkter för att aktivt utnyttja möjligheterna till avhjälpande åtgärder såsom mothandel syftande till att öka den tillgängliga handelskapaciteten mellan de svenska elområdena.
- Energiföretagen vill påtala risken med att införa stödsystem för efterfrågefleksibilitet då det finns en risk att resurser hålls utanför marknaderna där de kan ha stor påverkan på prisbildningen, speciellt i ansträngda situationer. Det är därför viktigt att ett eventuellt införande av ett stödsystem föregås av diskussioner med marknadens aktörer.

Generella synpunkter

Energiföretagen anser att energidelning kan vara positivt för att skapa mer kundengagemang hos slutkunder på elmarknaden. För att energidelning också ska bidra till energisystemets bästa krävs emellertid att införandet av det nya regelverket sker utifrån ett helhetsperspektiv. Inte bara möjligheten till energidelning behöver beaktas. Energidelning måste analyseras i ett sammanhang med energigemenskaper, flex- och aggregeringstjänster, byggnation av interna nät och andra närliggande utvecklingsområden på elmarknaden för att skapa största möjliga samhällsekonomiska nytta. Energiföretagen tycker att det är olyckligt att något sådant helhetsgrepp inte har tagits, utan att olika myndigheter har getts i uppgift att utreda dessa områden separat. Det riskerar i förlängningen att leda till ett regelverk som uppmuntrar till byggandet av

parallella nät och premierar aktiva kunder som har förutsättningar för olika former av delning av energi på bekostnad av kunder som inte har den möjligheten.

Energidelning innebär en betydande förändring av elmarknaden. Komplexiteten i marknaden ökar och det kommer att krävas nya processer, arbetssätt och en omfattande IT-utveckling hos elmarknadens aktörer. I förhållande till kunderna behöver aspekter som kundskydd och fördelning av kostnader mellan de aktiva kunder som deltar i energidelning respektive kundkollektivet också analyseras på djupet. Det är viktigt att inte målgrupper ställs mot varandra genom en olämplig omfördelning av kostnader eller skattesubventioner. Energiföretagen ser en uppenbar fara i att forcera fram ett snabbt införande av möjligheten att energidela. Det krävs att tillräcklig tid ges för införandet och att konsekvenserna utreds mer grundligt för att det ska bli ett tillfredsställande slutresultat.

Energiföretagen anser att det är svårt att till fullo bedöma nu remitterat förslag. I rapporten beskrivs visserligen den process som Ei anser ska tillämpas för energidelning. Processen utgår emellertid från en väldigt grundläggande form av energidelning, där en elanvändare delar sin överskottsproduktion med en annan elanvändare. Det saknas i stora delar beskrivningar av mer invecklade situationer där en elanvändare ingår avtal med flera andra elanvändare om att dela sitt överskott eller där en elanvändare har avtal om att ta emot el från flera andra elanvändares överskottsproduktion. I sådana situationer ökar komplexiteten ytterligare och någon aktör måste ha skyldighet att hålla reda på hur energin ska fördelas mellan olika aktiva kunder. Det framstår bitvis i rapporten inte heller som att Ei tagit hänsyn till att det är av yttersta vikt hur överskottsproduktion och förbrukning av densamma fördelas sig över tiden. Sammantaget blir det svårt att bilda sig en uppfattning om hur processen kring energidelning kommer att se ut i praktiken samt vilka konsekvenser den faktiskt leder till.

Energiföretagen saknar också ett energisystemperspektiv i rapporten. Det hade varit önskvärt att fjärrvärmens möjligheter att avlasta elsystemet och bidra till effektivisering av energisystemet lyftes fram. Fel incitament för energidelning riskerar att styra mot ett dubblerat system som konkurrerar ut befintlig infrastruktur och dess möjligheter att göra miljömässig och samhällsekonomisk nytta.

Detaljerade synpunkter

Nedan följer detaljerade synpunkter på förslagen.

Aktörer som får dela el

Energiföretagen tillstyrker Ei förslag om att inte inkludera industrin i möjligheten till energidelning. Om stora aktörer tillåts delta i energidelning, med stora volymer som köps och säljs, skulle det medföra en större betoning på denna typ av handel. Det skulle innebära en grundläggande förändring av marknaden och handel, med minskad pristransperens som följd. Om det trots allt övervägs bör en utförlig konsekvensanalys göras.

Energiföretagen noterar emellertid att det finns en del oklarheter kring den föreslagna avgränsningen. Eis rapport saknar ett förtydligande kring hur storleken på företag kommer att bedömas. Kommer exempelvis ett dotterbolag som ingår i en större koncern att kunna teckna avtal om energidelning?

Vidare är det oklart hur avgränsningen kommer att urskiljas i praktiken. Vilken aktör på marknaden kommer bära ansvaret för att kontrollera huruvida ett företag faller inom gränsen för möjligheten att energidela eller inte? Energiföretagen anser att skyldigheten rimligen inte bör ligga på elhandelsföretaget.

I elmarknadsdirektivet är det tydligt att endast förnybar energi får energidelas. Energiföretagen saknar information i Eis rapport om hur detta ska kunna fastställas och fungera i praktiken.

Inom vilket område energi får delas

Energiföretagen menar att en reform om energidelning bör införas stegvis för att undvika onödigt höga kostnader för kraftsystemet som helhet och för de enskilda aktörerna. Komplexiteten ökar exponentiellt med antalet inblandade kunder och aktörer.

Inledningsvis bör energidelning begränsas till koncessionsområde då det är enklare och billigare att hantera om alla kunder möter nätavgifter från samma elnätsföretag. Det måste dock framhållas att energidelning med största sannolikhet kommer att få negativa fördelningsmässiga konsekvenser såtillvida att en del av elnätsföretagens kostnader kommer att slås ut på alla abonnenter inom koncessionsområdet, vilket missgynnar abonnenter som inte medverkar i energidelning.

I nästa steg är elområde den naturliga begränsningen för energidelning då detta innebär att korrekationer inte behöver införas för att hantera att kostnadsbasen för kunderna varierar mellan elområden. Med kostnadsbasen avses i första hand områdespriser och obalanskostnader.

Bilateral handel

Bilateral kontrakt såsom energidelning minskar likviditeten på marknaden. I det längre perspektivet kan en ökad bilateral handel med el hota handeln på den öppna marknaden (påverkan på likviditeten) med minskad pristransparens och sämre prisbild som följd. Det kommer framförallt att bli slutkunder som drabbas av att den transparenta handeln minskar eftersom slutkunder inte har samma möjlighet att bedöma marknaden om priserna inte är öppna och inte heller har samma volymer att förhandla med.

En sluten marknad ger regelmässigt högre priser än en öppen och kan påverka motpartsrisk, ge låsningar i längre kontrakt och kräva lån för investeringar. Den minskade pristransparensen riskerar att påverka investeringsviljan för ny elproduktion. Regering och myndigheter behöver beakta dessa marknadsrisker i formandet av det nya regelverket.

Avräkning och rapportering

Energiföretagen anser likt Ei att ordinarie avräkningsprocess ska upprätthållas även för delad el. Grunden måste vara verkliga uppmätta mätvärden av de fysiska flödena, inte minst för att dessa utgör utgångspunkten för elnätsavgiften.

Ei anger i sin rapport att det redan finns befintliga processer för hantering av bilaterala avtal. Det är förvisso sant, men inte för kundkollektivet i stort. Bilaterala avtal och dess hantering hos elhandlare sker avseende företagskunder. Det finns inte några processer för att hantera bilaterala avtal mellan hushållskunder. Energiföretagen ifrågasätter därför skarpt den ekonomiska uppskattningen om en (1) miljon för elhandlare som Ei vill göra gällande. Det krävs omfattande systemutveckling för att bygga om och för att anpassa processerna för energidelning.

En aspekt av stor betydelse är också att elhandelsföretag har systemstöd och stöd i regelverket för att hantera anläggningar som man själv har leveransen till. Vid energidelning förväntas elhandelsföretagen även hantera anläggningar man inte har leveransen till i så mån att elhandelsföretaget måste få tillgång till validerad mätdata och avtalsinformation som avser elanvändare som delar el till elhandlarens kund. Detta för att kunna göra de avdrag som krävs på den egna kundens faktura. Detta är fundamentalt olikt hur elhandlarnas system och processer fungerar idag. Särskilt utmanade blir dessa processer ifall en elanvändare delar till flera andra elanvändare, med behov av att kunna kontrollera och säkerställa hur energin ska fördelas på olika kunder.

Eftersom omfattande IT-utveckling kommer att bli nödvändig är det relevant att fråga sig om det finns risk att utvecklingskostnaden på något sätt inverkar på kostnaden för att delta i energidelning. En stor leverantör kommer att ha fler kunder att slå ut kostnader för hantering på, jämfört med en liten leverantör. Hur hanteras detta i förhållande till de kunder som energidelar, då avsikten är att dessa kunder ska stå för den kostnad som energidelningen innebär?

Skatter och avgifter

Det behövs ett samlat energisystemperspektiv i implementeringen av energidelning och energigemenskaper, där exempelvis skattetekniska frågor hanteras inom ramen för ett samlat energiskattesystem.

Alla som nyttjar elnätet ska betala elnätsavgift och avgiften ska reflektera användningen av infrastrukturen. För att undvika att kostnader flyttas mellan olika elanvändare och belastar kunder som inte aktivt deltar i energidelning, måste en grundläggande princip vara att alla kunder, enskilda såväl som gemenskaper, ska stå för sin del av kostnaderna för verkliga flöden och nyttjande av infrastrukturen/elnetet. Energiföretagen anser därför att elmarknadsdirektivets ramar för införandet av energidelning är ändamålsenlig i det avseendet att energidelning ska beläggas med samma skatt och avgifter som annan el som handlas.

Energiföretagen tillstyrker därför också Ei slutsats om att nättariffen och heller inte energiskatten, ska reduceras för delad el. Ei anger flera olika motiv till varför så inte ska ske och ett av dem, som vi anser vara det allra starkast vägande skälet, är att det framgår redan av artikel 15.4 i sig själv att kostnadsreflekterande nättariffer inte ska påverkas. Nätföretag och elhandelsföretag ska även kunna ta betalt för hanteringen av virtuell energidelning av de kunder som nyttjar den möjligheten. Energiföretagen anser vidare att den del av kundkollektivet som väljer att eller tvingas att stå utanför energidelning, inte belastas p.g.a. regelverkets utformning.

Fiskala skatter på energimarknaden ska vara konkurrens- och aktörsneutrala. Energiskatten på el är en konsumtionsskatt som baseras på mängden el som tas ut från det koncessionspliktiga nätet. Den bör inte blandas ihop med hur elen produceras eller hur affärsrelationen kopplad till uttagen el ser ut. Energiföretagen menar därför att skattebefrielse inte är rätt väg för att stimulera utveckling av energidelning. Nuvarande energiskatt på el ger incitament till energieffektivisering och bidrar till att uppfylla Sveriges energisparbeting enligt EU:s direktiv om energieffektivitet. Skattebefrielser för energidelning skulle därmed verka i motsatt riktning. Dessutom saknas samhällsekonomiska motiv för att minska skattebasen genom skattebefrielse.

Moms, ursprungsgarantier och elcertifikat

Energidelning ska inte ses enbart ur perspektivet som handel med el, då energidelning även innefattar möjligheten att *dela* energi utan ersättning mellan aktiva kunder.

Följaktligen måste frågor som moms tas med i beaktandet i implementeringen.

Det behöver klargöras hur reglerna om momsplikt och tröskelgränsen på 120 000 kronor ska tillämpas vid delningstransaktioner. Energiföretagen anser generellt att energidelning mellan kunder inte ska drivas av incitament att undvika moms, utan att likvärdiga momsvillkor bör gälla oberoende av aktör och storlek.

I Sverige finns sedan länge ett väl inarbetat system för handel med ursprungsgarantier. I rapporten görs ingen analys av hur energidelning kan komma att påverka den handeln. Ei återger enbart att myndigheten i samband med samråd med branschens aktörer fångat upp inspelet att "energidelning möjliggör påståendet att elen som använts för produktion av en vara, eller att elen du köper, är lokalt producerad grön el" och att det påståendet inte längre behöver bygga på inköp av ursprungsgarantier. Inspelet kommenteras inte i rapporten. Energiföretagen anser att det är en betydande förändring av förutsättningar för systemet med ursprungsgarantier och att detta behöver analyseras. Vidare är det oklart hur elcertifikat ska hanteras vid energidelning. Energiföretagen anser att detta behöver klargöras i regleringen.

Behov av starkt kundskydd i en komplex marknad

Hushållskunder är vana vid att åtnjuta ett starkt konsumentskydd på elmarknaden. På senare år har dessutom skyddet för samtliga elanvändare stärkts. Det är därför viktigt att uppmärksamma att två konsumenter som delar el mellan sig inte är skyddade av konsumentskyddslagstiftningen i förhållande till varandra. En kund som producerar el är avseende sin överskottsproduktion inte att betrakta som konsument i förhållande till elhandelsföretaget.

Energiföretagen menar att en fördjupad analys av kundskyddet behövs; både för att se till att det blir väl avvägt mellan olika parter men också för att kartlägga behovet av information för att öka kundernas medvetenhet om sin rättsliga ställning. Huruvida en kund är att betrakta som konsument eller inte får bland annat betydelse för skälig uppsägningstid, möjligheten till ångerrätt, kundinformation, avtalslängd, vad som gäller vid betalningsförsummelse, bekymmer om produktionen understiger det man avtalat om att dela etc. En fråga att ställa sig är också huruvida det är den som delar sin överskottsproduktion eller den som tar emot densamma som ska bära risken vid delning? Det bör framgå tydligt att det inte är vare sig elhandels-, eller elnätsföretaget som kan bistå att reda ut tvister eller dyl.

Det finns i dagsläget ett fåtal aktörer på elmarknaden som betar sig oschysst mot kunder och konkurrenser. Dessa utnyttjar bland annat glapp i regelverket där det saknas sanktioner mot felaktigt beteende och drar nytta av att kunderna är i ett kunskapsunderläge. Energiföretagen tror att det finns risk för att en ny mer komplex elmarknad ökar utrymmet för oschysst agerande. Det finns i rapporten endast en kortfattad beskrivning av behovet av att stärka möjligheten till tvistlösning utanför domstol. Det hade varit önskvärt med en mer heltäckande analys av vilka risker som finns för oschysst agerande inom ramen för energidelning och hur dessa risker kan förebyggas.

Det saknas i Eis rapport också förslag på att inrätta en relevant kontaktpunkt för energidelningsarrangemang. Det betyder att ansvaret på ett otydligt sätt fördelas ut på de elhandelsföretag vars kunder deltar i energidelningsarrangemang. Det skapar en otydlig ansvarsfördelning som är onödig att bygga in.

Ei kommer i rapporten fram till att det kommer att behöva tas fram frivilliga standardavtal för energidelning. Energiföretagen instämmer i att det är lämpligt att Ei ges i uppdrag att ta fram avtalen. Samråd bör ske med elhandelsföretag, balansansvariga, aggregatorer och branschförening. Det kommer behövas flera olika avtalsmallar för att täcka alla olika avtalssituationer; privatpersoner emellan, kunder och elhandelsföretag emellan och mellan energitjänsteföretag och kunder.

Särskild mätanordning

Energiföretagen tillstyrker fortsatt utredning innan några regelförändringar föreslås i frågan. Eftersom artikeln avser en skyldighet att använda sig av mätvärden från en mätanordning som avviker från de normala kraven är det av stor vikt att mätnoggrannhet säkerställs genom en sådan valideringsprocess som diskuteras. Risker finns annars att vissa aktörer kan ställas till svars för felaktigheter som beror på andra aktörers eventuellt bristfälliga utrustning.

Avgifter för tillträde till näten, användning och förstärkning av näten

Med tanke på att föreskrifterna för tariffutformning (EIFS 2022:1) inte gäller fullt ut förrän 1 januari 2027, anser vi att det låter som en rimlig lösning att Ei inledningsvis gör en uppföljning av efterlevnaden av föreskrifterna. Detta innan alltför stora ytterligare krav presenteras med anledning av den reviderade Elmarknadsförordningen. Vi instämmer i bedömningen att flertalet av Elmarknadsförordningens krav sannolikt bör anses vara uppfyllda vid efterlevnad av den svenska föreskriften. Angående *föregripande investeringar* är det positivt att Ei slår fast att det redan idag är möjligt, och till och med, förväntat att sådana skall beaktas vid beräkning av avgifterna. Det kan ändå vara så att ett förtydligande av det nya begreppet i en svensk kontext skulle vara värdefullt. Inte minst med tanke på den förväntade ökningen av elnätsinvesteringar framöver och det sannolikt ökade behovet av sådana proaktiva satsningar i elnätet. Då är det en fördel om eventuell osäkerhet om vad som gäller kan undanröjas och inte utgöra ett hinder för elektrifieringen.

Balansansvar och balansansvariga

Energiföretagen anser att en djupare analys behövs över hur balansansvar och balansansvariga påverkas vid energidelning. I sammanhanget är det viktigt att beakta vad som händer om en balansansvarig går i konkurs, då det endast finns ett fåtal aktörer som delar på denna uppgift.

Ei anger att ”den som energidelar ska säkerställa det ekonomiska ansvaret för de obalanser som energidelningen kan orsaka i elsystemet.” Då en grundläggande princip på marknaden är att alla aktörer ska bära sina egna kostnader, tillstyrker Energiföretagen Eis bedömning att kostnaden som uppstår genom energidelning också ska täckas av de som delar energi.

Det uppstår obalanser om elhandelsföretagen, för kundens räkning, handlar el på marknaden som grundar sig i en felprognos, eftersom kundens förbrukning/överskottsproduktion förändras genom energidelning. Med tanke på den senaste tidens

obalanskostnader på marknaden, är det viktigt att den som energidelar förstår de ekonomiska riskerna och vilka kostnader som just obalanserna kan medföra. Exempelvis finns idag risk att en solesproducent får betala för den el som man matar in på elnätet på grund av höga obalanskostnader. Här kan också slutkunder hamna i en sårbar situation med sitt kunskapsunderläge.

Fritt val av leverantör i icke-koncessionspliktiga nät

Gällande frågan om leverantörsbyte inom interna nät, mätning inom interna nät och olika situationer med flera uttagspunkter under samma anslutningspunkt, vill vi påminna om och hänvisa till Energiföretagens remissvar (KN2023/02063) avseende rapporten *Slutna distributionssystem och interna nät (Ei R2022:12)*. Under rubriken *Överväganden och förslag till ändringar i ellagen angående tillträde till nät och val av elleverantör* i remissvaret redogörs för en mängd synpunkter som är högst relevanta även nu i detta sammanhang.

Emellertid vill Energiföretagen lyfta fram att Svensk kraftnät skrivit rapport om kompensationsmodell för aggregeringstjänster (september 2024) med flera förslag som inkluderar möjligheten att ha fler elleverantörer under en och samma abonnemangspunkt. Energiföretagen efterlyser ett helhetsgrepp där dessa förslag beaktas och analyseras tillsammans med Ei:s förslag kring energidelning och fler leveransavtal i samma anslutningspunkt.

Insticksklara minisolcellsanläggningar

Energiföretagen instämmer i Ei:s och Elsäkerhetsverkets bedömning att det finns både tekniska och elsäkerhetsmässiga hinder mot att främja användandet av insticksklara minisolcellsanläggningar. Det finns en särskild utmaning i det faktum att minisolcellsanläggningarna ska kunna användas av även den som helt saknar kunskap om el och elsäkerhet. Ett konkret exempel är hur en fastighetsägare ska kunna säkerställa att flertalet boende i ett flerbostadshus inte kopplar in minisolcellspanelerna på samma fas. Det skulle rimligen också finnas en ökad risk för bakmatning vid strömavbrott.

Det är därutöver rimligt att fråga sig vad bidraget till energisystemet skulle bli i relation till de uppenbara riskerna. Många i flerbostadshus har tillgång till fjärrvärme och om det saknas behov av el för uppvärmning och varmvatten minskar behovet av att installera minisolcellspaneler.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Konsekvenserna av flera av Ei:s förslag är kraftigt underskattade och betydelsen för aktörer på marknaden såväl som för elanvändare, kan bli omfattande. Energiföretagen anser att det är nödvändigt att elmarknadens aktörer ges tillräckligt med tid för implementering. I annat fall riskerar det att bli kostsamt och det är kostnader som i slutändan kommer att belasta kundkollektivet.

Förordningen

5.8 Artikel 9 – Terminsmarknader

Avseende artikel 9:1 menar Energiföretagen att någon sådan bedömning inte har gjorts i Sverige. Ei har tillsammans med motsvarande myndigheter i andra länder gjort bedömningar om säkringsmöjligheterna över nationsgränserna, men någon bedömning

har aldrig gjorts mellan de svenska elområdena. Detta trots att det enligt artikel 30:1 i Kommissionens förordning 2016/1719 om fastställande av riktlinjer för förhandstilldelning av kapacitet explicit stipuleras att systemansvariga för överföringssystem vid en elområdesgräns ska utfärda långsiktiga överföringsrättigheter, såvida inte de behöriga tillsynsmyndigheterna för elområdesgränsen har antagit samordnade beslut om att inte utfärda långsiktiga överföringsrättigheter för elområdesgränsen. Samma skrivningar finns även i artikel 9:1 i Europaparlamentets och rådets förordning 2019/943 om den inre marknaden för el.

Energiföretagen efterlyser därför det beslut som Ei bör ha tagit om att Svenska kraftnät inte skulle utfärda långsiktiga överföringsrättigheter (eller att säkerställa att andra långsiktiga risksäkringsprodukter för överföring mellan elområden görs tillgängliga som ett stöd till elgrossistmarknadernas funktion) mellan de svenska elområdena.

5.10 Artikel 19.2 – Intäkter från överbelastning

Energiföretagen delar Ei:s bedömning att någon genomförande åtgärd inte är nödvändig. Föreningen vill dock uppmana regeringen att ge Svenska kraftnät ett explicit uppdrag om att i större utsträckning utnyttja upplupna flaskhalsintäkter för att aktivt utnyttja möjligheterna till avhjälpande åtgärder såsom mothandel syftande till att öka den tillgängliga handelskapaciteten mellan de svenska elområdena. Exempelvis borde Ei låta analysera i vilken utsträckning mothandel hade kunnat motverka de högre elpriserna i södra Sverige under åren 2022 och 2023, vilket kan ställas i perspektivet av kostnaderna för elprisstödet.

5.11 Artikel 19g – Stödsystem för icke-fossil flexibilitet

Av texten framgår att medlemsstater som tillämpar en kapacitetsmekanism ska överväga att göra nödvändiga anpassningar i utformningen av kapacitetsmekanismerna för att främja deltagandet av icke-fossil flexibilitet, såsom efterfrågefleksibilitet och energilagring, utan att det påverkar möjligheten för dessa medlemsstater att använda de stödsystem för icke-fossil flexibilitet som avses i denna punkt. Energiföretagen söker vägledning om hur detta är i linje med skrivningarna i artikel 22:2e i Elmarknadsförordningen 2019/943 att de resurser som ingår i den strategiska reserven ska hållas utanför marknaden. I sammanhanget vill Energiföretagen också påtala risken med att införa stödsystem för efterfrågefleksibilitet då det finns en risk att resurser hålls utanför marknaderna där de kan ha stor påverkan på prisbildningen, speciellt i ansträngda situationer.

5.12 Artikel 19h – Principer för utformning av stödsystem för icke-fossil flexibilitet

Energiföretagen vill påtala risken med att införa stödsystem för efterfrågefleksibilitet då det finns en risk att resurser hålls utanför marknaderna där de kan ha stor påverkan på prisbildningen, speciellt i ansträngda situationer. Det är därför viktigt att ett eventuellt införande av ett stödsystem föregås av diskussioner med marknadens aktörer.

5.15 Artikel 37.1 – Uppgifter för regionala samordningscentrum

Energiföretagen delar bedömningen att någon genomförandeåtgärd inte krävs, men ställer sig frågande till de praktiska möjligheterna för det nordiska regionala samordningscentrat att fullgöra sina uppgifter då de enskilda nordiska systemoperatörerna begränsar respektive individuell nätmodell innan de levereras till

samordningscentrat vilka därmed måste göra en optimering utifrån begränsad information.

5.22 Bilaga I – Uppgifter för regionala samordningscentrum

Energiföretagen delar bedömningen att någon genomförandeåtgärd inte krävs, men ställer sig frågande till de praktiska möjligheterna för det nordiska regionala samordningscentrat att fullgöra sina uppgifter då de enskilda nordiska systemoperatörerna begränsar respektive individuell nätmodell innan de levereras till samordningscentrat vilka därmed måste göra en optimering utifrån begränsad information.

Åsa Pettersson
Vd Energiföretagen